

Konverteringsguide för opioider

Tramadol ¹ 0,1 [§]	Kodein ¹ 0,15 [§]	Tapentadol 0,4 [§]	Buprenorfin 2,4 [§]	Morfin 1 [§]				Oxikodon 2 [§]				Hydromorfon 7,5 [§]				Fentanyl 2,4 [§]
Dygnsdos mg	Dygns- dos mg	Dygnsdos mg	Dygns- dos mikrogr/h	Dygns- dos mg	Extra- dos mg	Dygns- dos mg	Extra- dos mg	Dygns- dos mg	Extra- dos mg	Dygns- dos mg	Extra- dos mg	Dygns- dos mg	Extra- dos mg	Dygns- dos mg	Extra- dos mg	Dygns- dos mikrogr/h
po	po	po	transdermalt	po	po	sc/iv	sc/iv	po	po	sc/iv	sc/iv	po	po	sc/iv	sc/iv	transdermalt
100	60		5	10	1*-2,5			5	1*							
200	120	50	10	20	2,5-5	7-10	1-2	10	1-2	7	1					12
400	240	100	20	40	5-10	15-20	2-5	20	2-5	15	2	4-8	1,3	2-4	≤1	12
		150	30	60	10	20-30	3-5	30	5	20	3	8-12	2,6	4-6	≤1	25
		200		80	10-15	30-40	5-7	40	5-10	30	5	12-16	2,6	6-8	1	25
		250		100	15	35-50	6-8	50	5-10	35	6	14-20	2,6-3,9	7-10	1-2	37

¹För dessa läkemedel förekommer stora interindividuella skillnader i metaboliseringsgrad, vilket kan påverka konverteringsförhållandet.

*Vid låga doser kan mixtur med fördel användas.

[§]Konverteringsfaktor för omvandling till morfinekvivalent dos.

Beräkna den ekvianalgetiska dosen enligt konverteringsguiden. Reducera dosen av den nya opioiden till 50–75 % av ekvianalgetisk dos. Gör bytet abrupt utan nedtrappning av den föregående opioiden. Försiktig konvertering bör ske vid högre doser, samt hos äldre patienter.

När byte är aktuellt rekommenderas att behovet av opioidbehandling utvärderas, detta gäller särskilt vid byte från kodein och tramadol till andra opioider.

För de läkemedel som är rena my-agonister (morfin, oxikodon, hydromorfon och fentanyl) går det bra att konvertera mellan de olika preparaten i tabellen enligt anvisning ovan. Dock gäller försiktighet vid konvertering av de läkemedel som inte är rena my-agonister (tapentadol, kodein, tramadol och buprenorfin) p g a risk för opioidöverdosering, i synnerhet hos äldre patienter.